



Франчук Н. П.^{1,2}, Кікоть Т.А.¹

¹Український державний університет імені Михайла Драгоманова,

²Інститут цифровізації освіти НАПН України

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Наш світ динамічно розвивається, наукові відкриття та нові технології впроваджуються в повсякденне життя досить швидкими темпами, а відповідно відбувається автоматизація рутинних операцій. Вчителям дуже важливо розуміти напрямки руху сучасної науки, ознайомлюватись з новими відкриттями та дослідженнями, збільшувати можливості творчої реалізації. І одночасно – зменшити малопродуктивну рутину, в тому числі переписування одних і тих самих даних в рукописних класних журналах. Так, класні журнали є невіддільною частиною життя вчителів, але чи можна оптимізувати роботу? Тим паче в сучасному світі, в якому багато процесів автоматизовано, рутинні механічні дії виконують роботи: маніпулятори, експертні системи й нейромережі. За запитом людини створюються художні твори та наративи.

Одним із рішень з автоматизації роботи з класними журналами є ведення документації онлайн. Ті технології онлайн роботи, що ще п'ять років тому здавались неможливими, вже зараз використовуються на практиці і приносять свої позитивні результати [1]. Наприклад, платформи Zoom та Google Meet (раніше Google Hangouts) були впроваджені лише 10 років тому, а зараз ці платформи використовує багато людей для роботи та навчання. Не можна уявити сучасний світ без онлайн платформ [2]. Адже для використання онлайн платформ не обов'язково знаходитись в одному приміщенні чи в одній країні, достатньо мати лише доступ до мережі Інтернет. Лекції можна слухати в транспорті, а класний журнал заповнювати з телефону. За допомогою освітніх платформ людина стає більш мобільною та перестає залежати від необхідності перебувати безпосередньо в закладі освіти. В екстремальних умовах (наприклад, під час війни чи карантину) вчитель може продовжувати роботу на онлайн платформах, в тому числі вести онлайн необхідну документацію.

Аналіз публікацій. Тема ведення електронної документації вже не раз підіймалась. С.М. Тукало у своїй роботі [3] пропонує створити на базі SharePoint корпоративний вебпортал, де розміщувати документи, які можна буде використовувати одночасно. Д.В. Чумаченко дослідила форми роботи з впровадженням комп'ютерних технологій та провела аналіз Всеукраїнської програми «Корпорація ПАРУС – для навчальних закладів України» [4]. Т.А. Вакалюк ознайомлювала вчителів закладів загальної середньої освіти, викладачів коледжів, професійно-технічних та вищих навчальних закладів з основними можливостями використання хмарних технологій для забезпечення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання [5]. Н.В. Морзе описала концепції, компоненти та шляхи проектування цифрового освітнього середовища закладу освіти К-12 через трансформацію освітньої діяльності. Схарактеризувала важливість розробки освітньої політики закладу освіти у галузі цифрових технологій [6].

Саме це зумовило вибір теми дослідження, оскільки є декілька освітніх платформ за допомогою яких можна полегшити роботу не тільки з веденням класних журналів, а й підтримкою освітнього процесу. Зараз якомога швидше потрібно навчити майбутнє покоління вчителів працювати з онлайн платформами та вдосконалювати їх. **Метою** дослідження є аналіз теперішніх онлайн платформ для належного забезпечення освітнього процесу.

Подання основного матеріалу. Використання автоматизованих систем (табл. 1) дає змогу спростити організацію освітнього процесу за допомогою новітніх технологій. Ці автоматизовані інформаційно-комунікаційні системи призначені для закладів освіти, учнів та їхніх батьків, а також для органів управління освітою й рекомендовані Міністерством освіти і науки України. У системі зареєстровані вчителі, адміністрація, учні та батьки. Останні можуть отримувати актуальні відомості про успішність своєї дитини. В деяких із них можна бачити рейтинг успішності дитини серед учнів класу та школи.



Таблиця 1.

Порівняння освітніх платформ

№	Характеристики	Назва освітньої платформи						
		Нитан школа	E-Journal	Моя школа	Єдина школа	Електронний журнал від Всеосвіта	Нові знання	
1.	Базові функції	Виставлення оцінок	+	+	+	+	+	+
2.		Виставлення відвідуваності	+	+	+	+	+	+
3.		Виставлення домашнього завдання	+	+	+	+	+	+
4.		Заповнення листків здоров'я	+	-	+	+	-	-
5.		Заповнення відомостей про батьків	+	+	+	+	-	+
6.		Можливість розділити клас на певні групи (ділення на англійську мову і т.д.)	+	+	+	+	+	+
7.		Для різних класів різний початок / кінець / тривалість уроків	+	+	+	+	+	+
8.		Заповнення вакансій	+	-	+	+	-	-
9.		Завуч може проводити перевірки та залишати зауваження	+	-	+	+	-	-
10.	Додаткові функції	Однократне введення багаторазове використання	+	-	+	+	-	-
11.		Приєднання дітей до системи	+	+	+	+	+	+
12.		Імпорт списків та довідників	+	+	+	+	+	+
13.		Експорт списків, довідників, сторінок журналу	+	+	+	+	+	+
14.		Використовувати «софт» і не вести паперовий журнал	+	+	+	+	-	+

Основною характеристикою всіх систем є електронний щоденник учня – це одна з технологій, використання якої замінює ведення паперових щоденників. Також є й інші функції, використовуючи які вчителі більше часу приділяють освітньому процесу, а учні та їхні батьки стають активними учасниками цього процесу. Системи мають стандартизований захист даних та працюють на основі хмарних технологій, не займаючи місця на персональному комп'ютері. Наприклад, в системі «Єдина школа» кожен учасник освітнього процесу (учень, вчитель, батьки) має можливість завжди переглянути щоденник: у комп'ютері, планшеті або мобільному телефоні. Для цього потрібно підключення до мережі Інтернет та спеціальний додаток, вхід до якого відбувається через обліковий запис користувача. Учень має змогу переглянути лише свої оцінки та завдання, батьки ж можуть бачити результати всіх своїх дітей [7]. До прикладу візуалізація зі системи «Єдина школа» (Рис. 1).

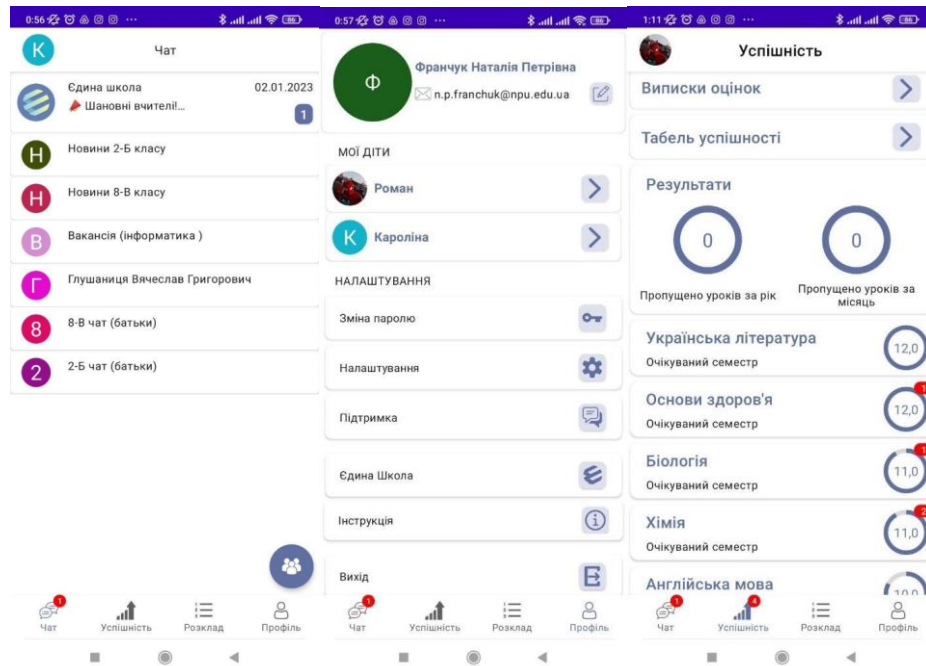


Рис. 1. Вікно системи «Єдина школа» з мобільного телефону батьків

Система «Моя школа» адаптована не тільки під заклади загальної середньої освіти, а й під професійні школи й заклади дошкільної освіти. Використовуючи дану систему можна скласти індивідуальні плани навчання в дистанційному режимі або для дітей з особливими потребами. Можна під'єднати: електронне посвідчення учня, систему пропускнуго контролю, модуль обліку книг шкільної бібліотеки. Також в цій системі передбачено функцію копіювання з можливістю перегляду архівних даних [8, 9].

Одною з ключових функцій будь-якого електронного журналу є облік проведення уроків. До прикладу розглянемо платформу «Human школа», де облік ведеться згідно з затвердженим календарним плануванням, яке завчасно було додане до системи у розділі «Зміст». Для виконання цієї дії достатньо мати пристрій з доступом до мережі Інтернет. На платформі «Human школа» обрати потрібний урок та додати тему (Рис. 2).

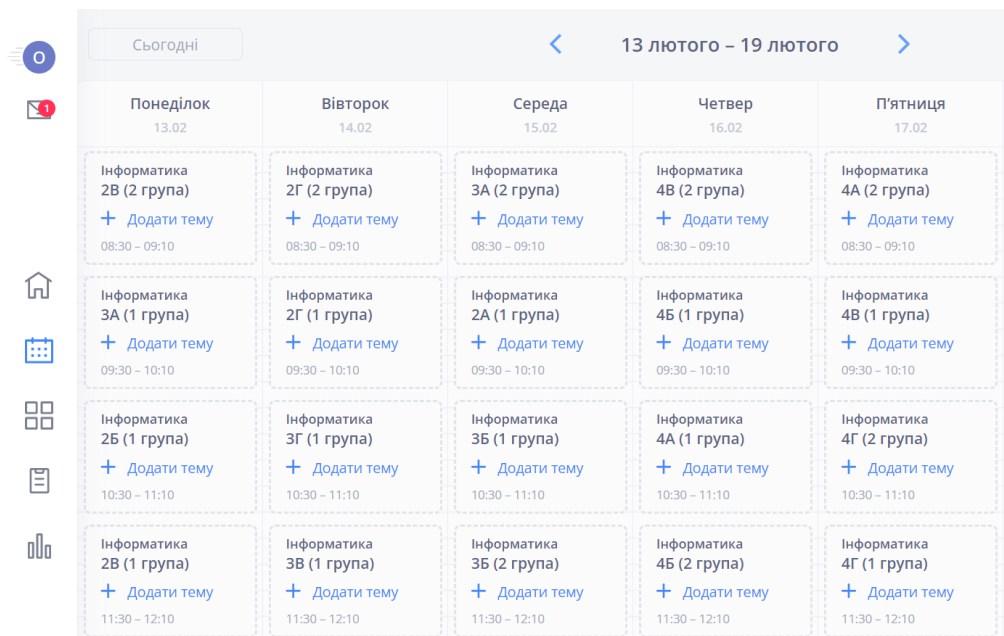


Рис. 2. Вікно розкладу платформи «Human школа».



У розділі розклад вчитель приєднує тему уроку до дати проведення. В системі передбачено обрання глобальної теми та тему уроку. Час проведення уроку встановлюється автоматично, згідно з попередньо виставленими налаштуваннями розкладу, які плануються адміністрацією на початку навчального року (Рис. 3).

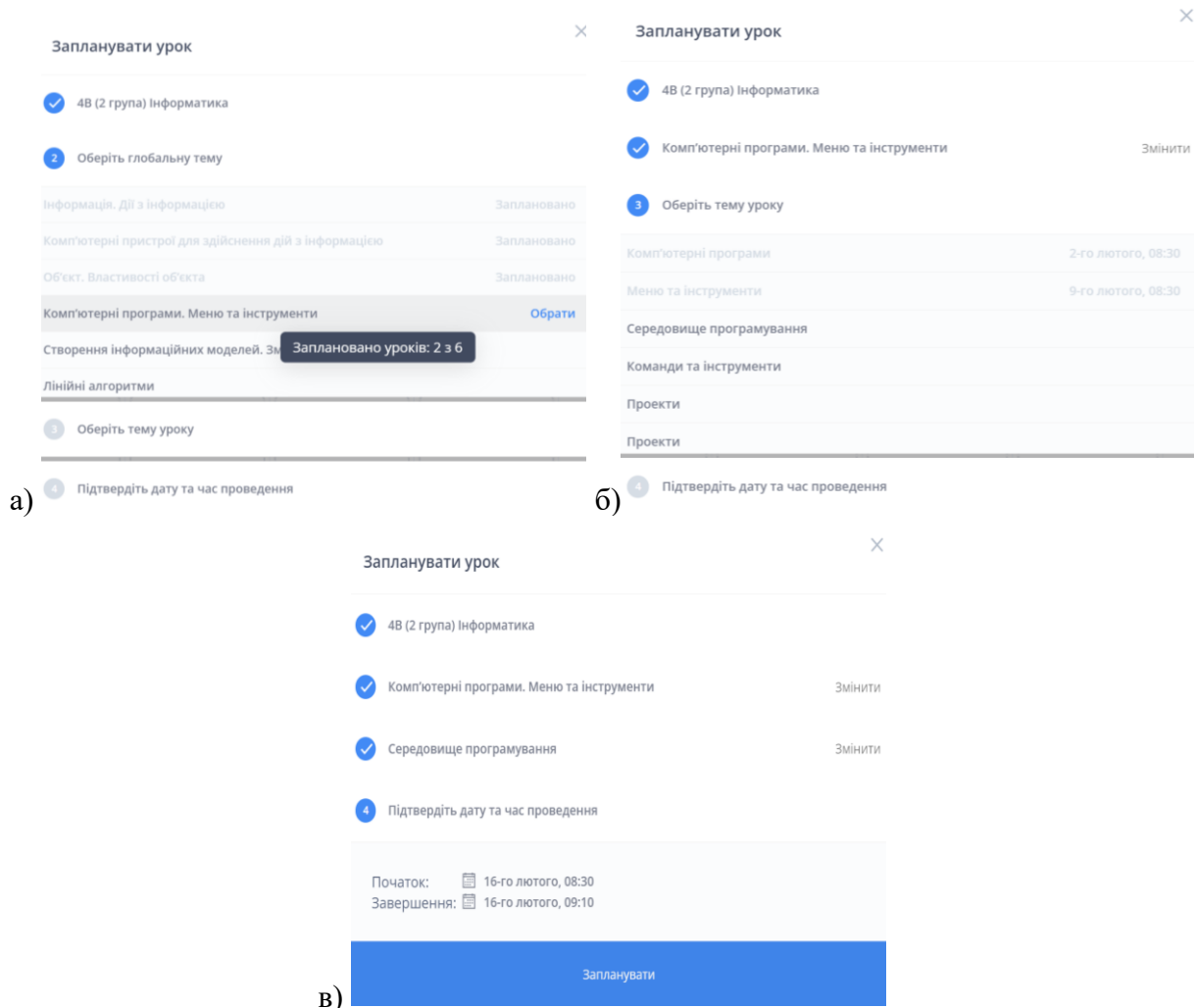


Рис. 3. Планування уроку на платформі «Huta школа».

В системі [10] передбачено автоматичну перевірку на наявність помилок у плануванні, таким чином, блокується додавання вже запланованих тем. В разі, якщо вчитель все ж таки помилився з вибором теми, він має можливість редагування або видалення та повторного планування уроків.

Висновки. На основі проведеного дослідження можна стверджувати, що відбувається цифрова трансформація документообігу закладів освіти. Використання таких систем дозволяє спростити, зробити більш гнучким і привабливим ведення шкільної документації. Перспектива розвитку освітніх платформ полягає в розширенні функціонала, який зробить ведення документів більш зручним та ефективним для всіх учасників освітнього процесу. Використання таких платформ на сьогодні є лише рекомендованим Міністерством освіти і науки України, але планується перевести всі заклади освіти, бо це дозволить збирати та зберігати дані для удосконалення системи освіти. Сьогодні ж під'єднатися до єдиної школи можуть усі заклади середньої освіти. В подальшому плануємо провести дослідження, в якому описати ставлення учнів до використання ними освітніх платформ.



Список використаних джерел:

1. Franchuk N.P. and Prydacha T.V. Organization and conduct of classes in educational institutions during distance learning. *Journal of Physics: Conference Series* 1840 (2021) 012054. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/1840/1/012054>.
2. Франчук Н.П. Аналіз та використання цифрових ресурсів в освітньому процесі. *Всеукраїнській вебконференції «Теорія і практика цифрового навчання в сучасних закладах освіти»*. Вінниця. 26 травня 2022 року. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/732046/>
3. Тукало С. М. Підхід до вибору платформи для впровадження системи електронного документообігу в наукових установах. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2 : Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*. 2015. № 15. С. 135-139.
4. Чумаченко Д. В. Основні складові методики навчання електронному діловодству майбутніх бакалаврів професійної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2016. Вип. 54. С. 223-227. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/2257>
5. Vakaliuk T. A., Spirin O. M., Lobanchykova N. M., Martseva L. A., Novitska I. V. and Kontsedailo V. V. Features of distance learning of cloud technologies for the organization educational process in quarantine. *Journal of Physics: Conference Series, Volume 1840, XII International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (Icon-MaSTEd 2020)* 15-17 October 2020, Kryvyi Rih, Ukraine 1840 012051 DOI: <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1840/1/012051>
6. Morze, N.V. and Kucherovska, V.O., 2020, in press. Ways to design a digital educational environment for K-12 education. *CEUR Workshop Proceedings*. Vol. 2879. Pp. 200-211. DOI: <https://doi.org/10.31812/123456789/4438>
7. Система “Єдина школа” – цифрові інструменти для формування освітнього середовища закладу освіти. URL: <https://www.youtube.com/live/y-tu9xJrGZo?feature=share>
8. Моя Школа – IT PRO. URL: <https://itpro.co.ua/produkti/my-school/>
9. Інструкція з функціоналу онлайн-уроків для адміністратора. URL: http://mirgorod7.at.ua/moya_shkola/instrukcija_z_funkcionalu_onlajn-urokiv_dlja_admin.pdf
10. HUMAN Школа | HUMAN. URL: <https://www.human.ua/schools>

Шиненко М. А., Лабжинський Ю. А.,
Інститут цифровізації освіти НАПН України
УДК 37.01:001.891-021.465-047.44:004

ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Для проведення високоякісних досліджень, що спрямовані на виконання запитів суб'єктів економіки та вирішення соціально-економічних завдань, необхідно оцінювати якість та ефективність наукових досліджень, що здійснюються за рахунок витрат державного бюджету на розвиток потенціалу науки. Проблема оцінювання результативності діяльності вченого вже багато років привертає увагу наукової спільноти і полягає в тому, щоб знайти підходи до оцінювання, які найбільш адекватно та об'єктивно відображають картину, що склалася у цій галузі [1]. Перші підходи до вирішення даної проблеми були сформульовані у роботах французького філософа Р. Декарта та англійського антрополога Ф. Гальтона. Значних успіхів у цій галузі було досягнуто у межах становлення та розвитку інформаційної моделі науки, зокрема, у працях Д. Прайса, А. Лотки, У. Шоклі та ін.

Зазначена проблема була також висвітлена у працях представників радянської школи наукознавства: Ю. В. Грановського, Г. М. Доброва, В. В. Налімова, С. Д. Хайтуна А. І. Яблонського та ін. роботах відомих вчених, але в них, як і в працях їх послідовників як таку модель оцінювання результативності діяльності наукового працівника так і не було створено. У сучасних українських реаліях ця проблема вже набула підвищеної значущості, про